

Landsomfattende tilsyn i 2007

Allerede våren 2006 besluttet Statens helsetilsyn områdene som skal undersøkes gjennom landsomfattende tilsyn i 2007. Landsomfattende tilsyn betyr at fylkesmennene og/eller Helsetilsynet i fylkene gjennomfører tilsyn med samme tema i alle fylker, vanligvis som systemrevisjoner.

Tilsynene som er besluttet for 2007 er:

- Kommunale sosial- og helsetjenester til voksne med psykiske lidelser.
- Avlastnings- og støttekontaktjenester etter sosialtjenesteloven.
- Forsvarlighet og kvalitet i akuttmottak i somatiske sykehus.

Tilsynene gjennomføres som systemrevisjoner. Det innebærer at det legges vekt på om virksomhetene styres slik at de sikrer etterlevelse av kravene i sosial- og helselovgivningen.

Hvorfor opplyse om områdene på forhånd?

Formålet med tilsynet er å sikre forsvarlige sosial- og helsetjenester. Som et ledd i prosessen med å velge tilsynstemaer har Helsetilsynet vurdert om det er risiko for at tjenestene ikke er gode nok. Ved å rette oppmerksomheten mot sårbare områder og områder med fare for svikt, ønsker tilsynsmyndigheten å få virksomhetene til å iverksette tiltak for å bedre tjenestene. Oppmerksomhet om tilsyn og tilsynstema er virkemiddel for å bidra til forbedringer.

Ved utvelgelse av områder for landsomfattende tilsyn vil Statens helsetilsyn særlig rette oppmerksomheten mot områder der internkontroll er påkrevd for å sikre forsvarlige tjenester. Det kan for eksempel være områder hvor det ytes tjenester til mottakere som har vansker med å ivareta sine interesser og rettigheter. Gjennom internkontroll skal virksomhetene selv iverksette tiltak som sikrer tjenestemottakerne deres rettigheter, og forbedrer tjenesteområder der konsekvensene av svikt er alvorlige for tjenestemottakerne.

Informasjon om kommende års tilsyn gir virksomhetene en mulighet til å iverksette forbedringsarbeid på sentrale områder og legge økt vekt på styringen av tjenestene. Erfaring tilsier at det likevel er nok å ta tak i for tilsynsmyndigheten når områdene er konkretisert og virksomheter valgt ut.

De landsomfattende tilsynene i 2007

For 2007 forberedes tre landsomfattende tilsyn, ett rettet mot kommunale sosial- og helsetjenester, ett mot spesialisthelsetjenesten og ett mot sosialtjenesten.

Kommunale sosial- og helsetjenester til voksne med psykiske lidelser

Tilsynet skal rette oppmerksomhet mot kommunale sosial- og helsetjenester til voksne med al-

vorlige psykiske lidelser. I den forbindelse skal tilsynet blant annet undersøke hvordan kommunene fanger opp personer som har behov for hjelp, utreder deres hjelpebehov og sikrer tilstrekkelige tjenester som personene har krav på. Tilsynet skal også undersøke hvordan kommunene følger opp pasientene under behandling og koordinerer nødvendige tjenester, og hvordan samhandlingen og tilretteleggingen for tjenester etter utskrivning fra institusjonsopphold blir ivaretatt.

Et sentralt forhold i dette tilsynet er hvordan sosial- og helsetjenestene er koordinert for å sikre tilstrekkelig hjelp til personer med alvorlige psykiske lidelser.

Avlastnings- og støttekontaktjenester etter sosialtjenesteloven

Fylkesmennene skal gjennom dette tilsynet undersøke om kommunene sikrer en forsvarlig tildeling av avlastnings- og støttekontaktjenester og at de sikrer at avlastere og støttekontakter har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter.

Tilsynet skal rettes mot tjenester til alle aktuelle brukergrupper, men skal ikke undersøke avlastningsopphold i såkalte barneboliger og støttekontaktjenester under opphold i slike boliger. Denne avgrensningen er gjort fordi det planlegges et landsomfattende tilsyn rettet mot slike boliger på et senere tidspunkt.

Forsvarlighet og kvalitet i akuttmottak i somatiske sykehus

Dette er et tilsyn rettet mot spesialisthelsetjenesten. Temaet er valgt fordi sykehusenes akuttmottak illustrerer flere aktuelle problemstillinger ved organisering og drift av spesialisthelsetjenester. Akuttmottakene har særlige utfordringer ved at aktiviteten er uforutsigbar, og at de leger som arbeider der har sin styringslinje i ulike avdelinger/klinikker/divisjoner. Dette krever forening av ansvar og myndighet og organisatoriske og styringsmessige tiltak for å sikre faglig forsvarlig virksomhet.

Tilsynet skal omfatte den delen av virksomheten som yter tjenester fra en pasient ankommer til vedkommende forlater et akuttmottak. I tilsynet skal det særlig legges vekt på tjenestene til pasienter som kommer inn med uavklarte diagnoser, og på situasjoner som kan betegnes som hverdagskriser, det vil si når den løpende belastningen blir uvanlig stor uten noen forutgående dramatisk hendelse. Tilsynet vil se på forholdet mellom faglige og styringsmessige utfordringer i mottaket.